

Kunta-alan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Katsaus työvoimatilanteeseen ja näkymien ennakointia

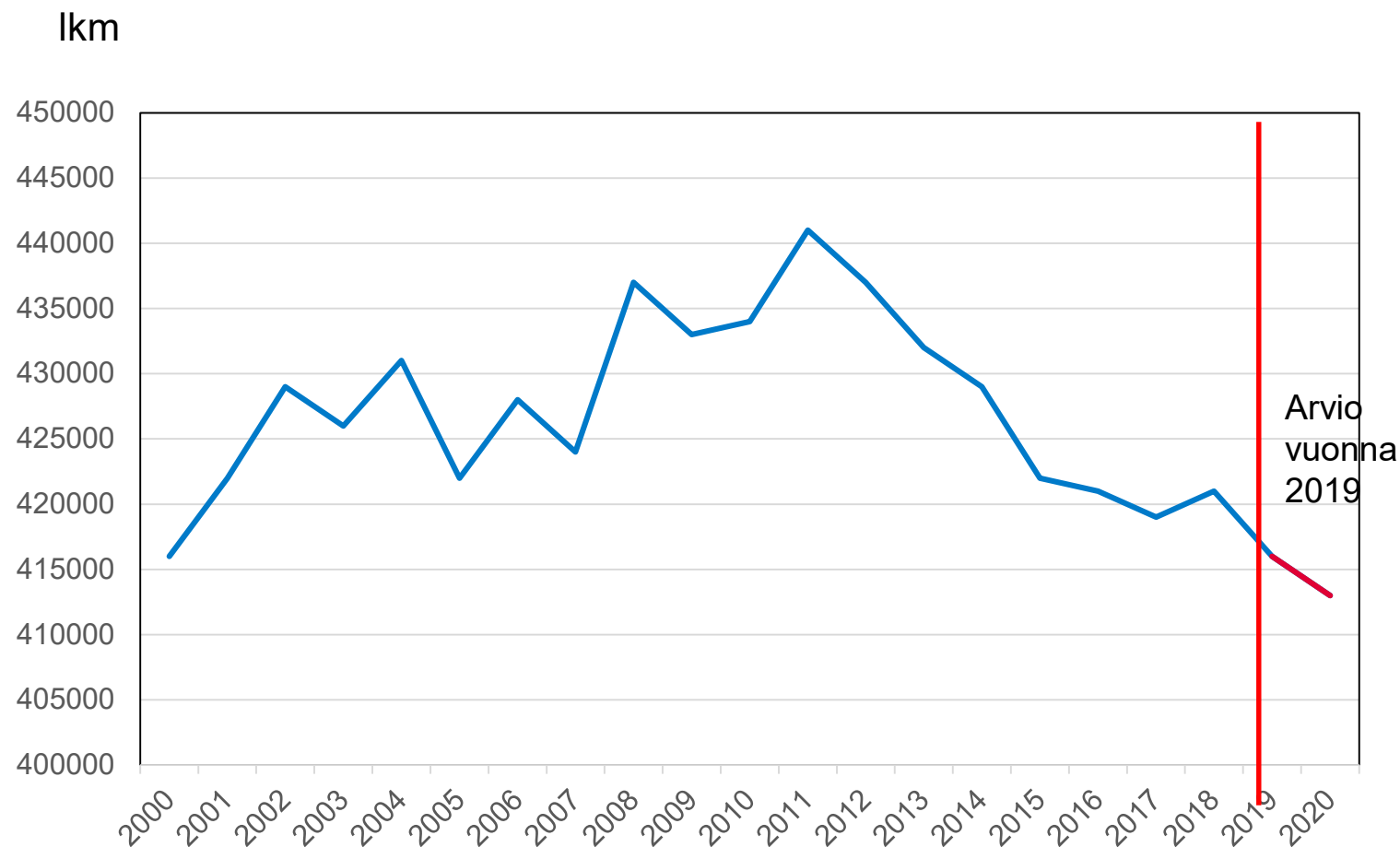
KT *Kuntatyönantajat*

Näkökulmat

- Henkilöstömäärä
- Henkilöstön nykytilanne, pula työvoimasta
- Koulutuksesta tulevien sote-ammattilaisten työllistyminen
- Eläköityminen
- Palvelutarpeen muutos
- Hallitusohjelman vaikutukset

Kunnallinen henkilöstö 2000–2020

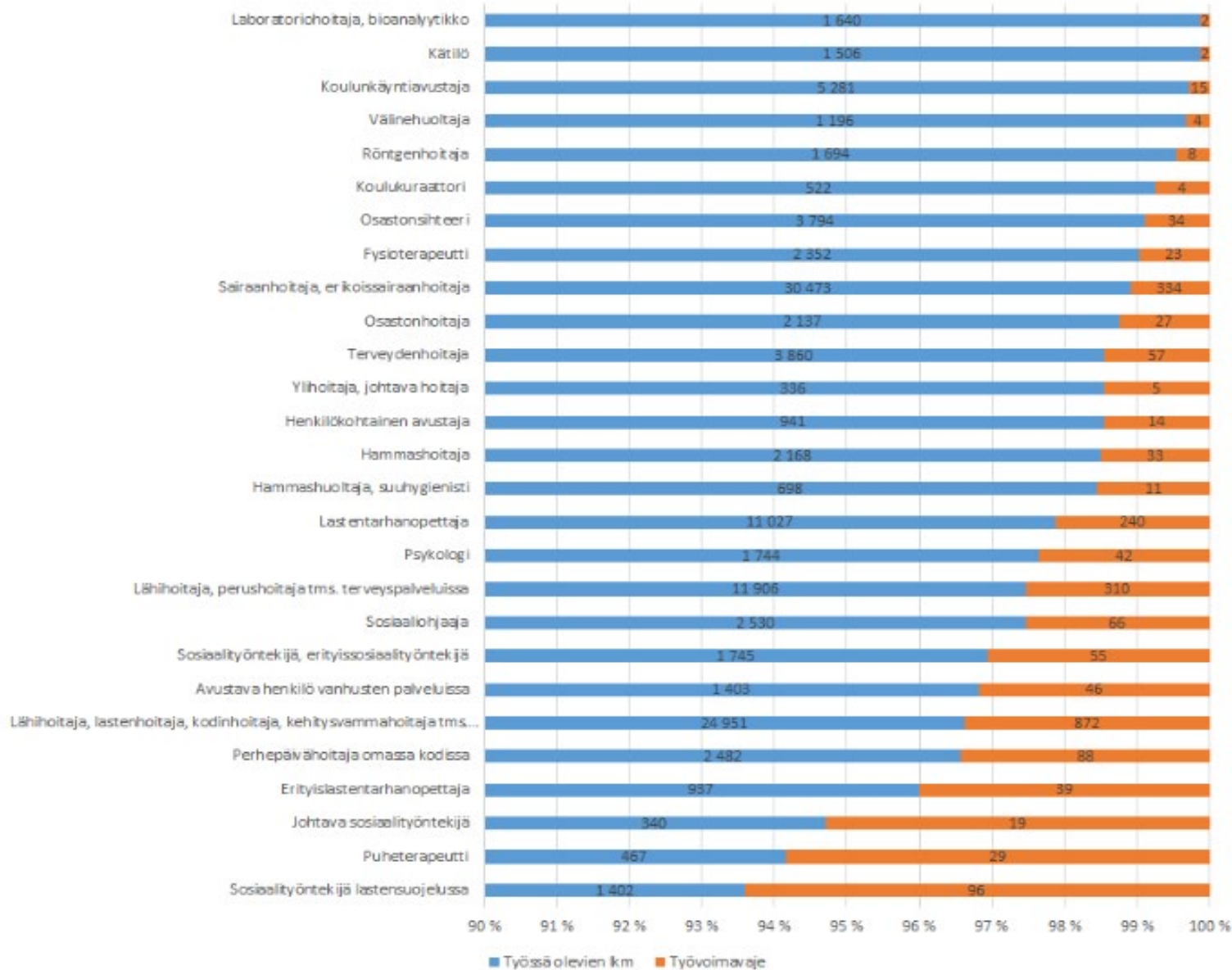
- 2010-luvulla kunnallisen henkilöstön määrä oli laskussa.
- Viime vuonna trendi kääntyi huolimatta Länsi-Pohjan terveydenhuollon kokonaisulkoistuksesta.
- Arvio, että henkilöstömäärä jatkaisi laskuaan.

Lokakuussa 2018 kunta-alalla työskenteli 421 000 henkilöä.
Lisäksi palkattomalla virkavapaalla tai työlomalla oli 30 000 henkilöä.
Lukumäärissä eivät ole mukana sivutoimiset tuntiopettajat.

Lähde: Tilastokeskus,
Kuntasektorin palkat 2018

Työvoimapula suhteessa vakansseihin ollut pientä

Työssä oleva henkilöstö ja työvoimavaje, lkm

- Kuvion tiedot vuodelta 2017.
- Kunta-alan ammateissa suhteessa vakansseihin vaje ollut useimmissa ammattinimikkeissä pientä.
- Lääkärivajetta ollut kuitenkin, vuonna 2018:
 - Terveyskeskuslääkärit (228, 5,7%)
 - Sairaaloiden lääkärit (531, 5,9%)
 - Terveyskeskushammaslääkärit (115, 5,8%)
- Vaje aina laskettu suhteessa vakansseihin: Onko vakanssien määrä mitoitettu oikein?
- Viestit kentältä sen suuntaisia, että työvoimapula olisi syventynyt ja levinnyt uusiin ammatteihin.

Lähde: KT Kuntatyönantajat, Kuntasektorin työvoimatilanne 2017

TOP 15 PULAA

Sote -sektori **6982**
avointa
työpaikkaa.
Tukipalvelualat,
sisältyy myös
kunnat&sote **7681**.

- Kuulontutkijat ja puheterapeutit – avoimet työpaikat 116
- Toimisto- ja laitossiivoojat ym. - 4801
- Yliääkärit ja erikoislääkärit - 221
- Yleislääkärit - 256
- Lastentarhanopettajat - 882
- Sosiaalityön erityisasiantuntijat - 532
- Sairaanhoidaja ja terveydenhoitaja - 1659
- Puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjät - 1187
- Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät - 2310
- Myyntiedustajat - 4800
- Rakennusalan työnjohtajat - 514
- Hammaslääkärit - 100
- Kotiapulaiset ja -siivoojat - 570
- Lähihoitajat - 3216
- Koneenasettajat ja koneistajat - 750

TOP 15 ylitarjontaa

- Yleissihteerit
- Vaatturit, pukuompelijat, turkkurit, hatuntekijät
- Johdon sihteerit ja osastosihteerit
- Graafiset ja multimediasuunnittelijat
- Käytön tukihenkilöt
- Tieto- ja viestintäteknologian asentajat, korjaajat
- Toimittajat
- Painajat
- Painopinnanvalmistajat
- Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat
- Tuote- ja vaatesuunnittelijat
- Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat
- Kirjastotyöntekijät
- Matkatoimistovirkailijat
- Koulunkäyntiavustajat – 2205 (johtuuko tiedon keräysajankohdasta?)

Sote:
"Työvoimareserviä" ei ole

Ammattibarometri 2016-2019

(kunta-alalla yleiset nimikkeet, sijoitus top15- puala-alat listalla)

Nimike	2016/1	2016/2	2017/1	2017/2	2018/1	2018/2	2019/1
Ylilääkärit ja erikoislääkärit	1	1	2	1	3	7	3
Yleislääkärit	2	2	5	8	5	9	4
Kuulontutkijat ja puheterapeutit	4	3	1	6	2	1	1
Hammaslääkärit	5	4	3	7	10	10	12
Sosiaalityön erityisasiantuntijat	6	8	6	5	6	5	6
Suuhygienistit	7	12					
Ylihoitajat ja osastonhoitajat	8	10					
Erityisopettajat	9	6					
Sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat	11	9	13	11	9	4	7
Psykologit	14						
Lastentarhanopettajat		11	12	15	11	6	5
Kodinhoitajat			9				
Kotiapulaiset ja siivoojat							13
Lähihoitajat							14

Tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen 2017

		Päätoiminen työllinen	Työllinen opiskelija	Päätoiminen opiskelija, koululainen	Työtön	Muu	Muuttanut maasta	Yhteensä
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja	Lkm	6738	1017	456	642	345	27	9222
	%	73 %	11 %	5 %	7 %	4 %	0 %	100 %
Hoitotyö AMK	Lkm	3987	204	60	129	102	60	4542
	%	88 %	4 %	1 %	3 %	2 %	1 %	100 %
Lääketiede, yliopisto	Lkm	627		9		1-4	1-4	645
		97 %		1 %		0 %	0 %	100 %

Vastavalmistuneet työllistyvät
tai sijoittuvat jatko-opintoihin.

Ei työvoimareserviä.

Nykyinen koulutustarjonta ei riitä
kattamaan nykyistä tarvetta.

Sosiaali- ja terveysalan eläköityminen - 10 v lukumäärinä

Sosiaali- ja terveysala kaikki

	Vakuutetut 31.12.2017	Kaikki eläkkeet				2019-2028 lkm
		2019- 2023	2019- 2028	2019- 2033	2019- 2038	
Ammattiala						
Terveys	180 691	15,7 %	30,8 %	44,2 %	55,9 %	55 653
Sosiaali	77 471	18,5 %	36,7 %	53,4 %	67,9 %	28 424
						84 077

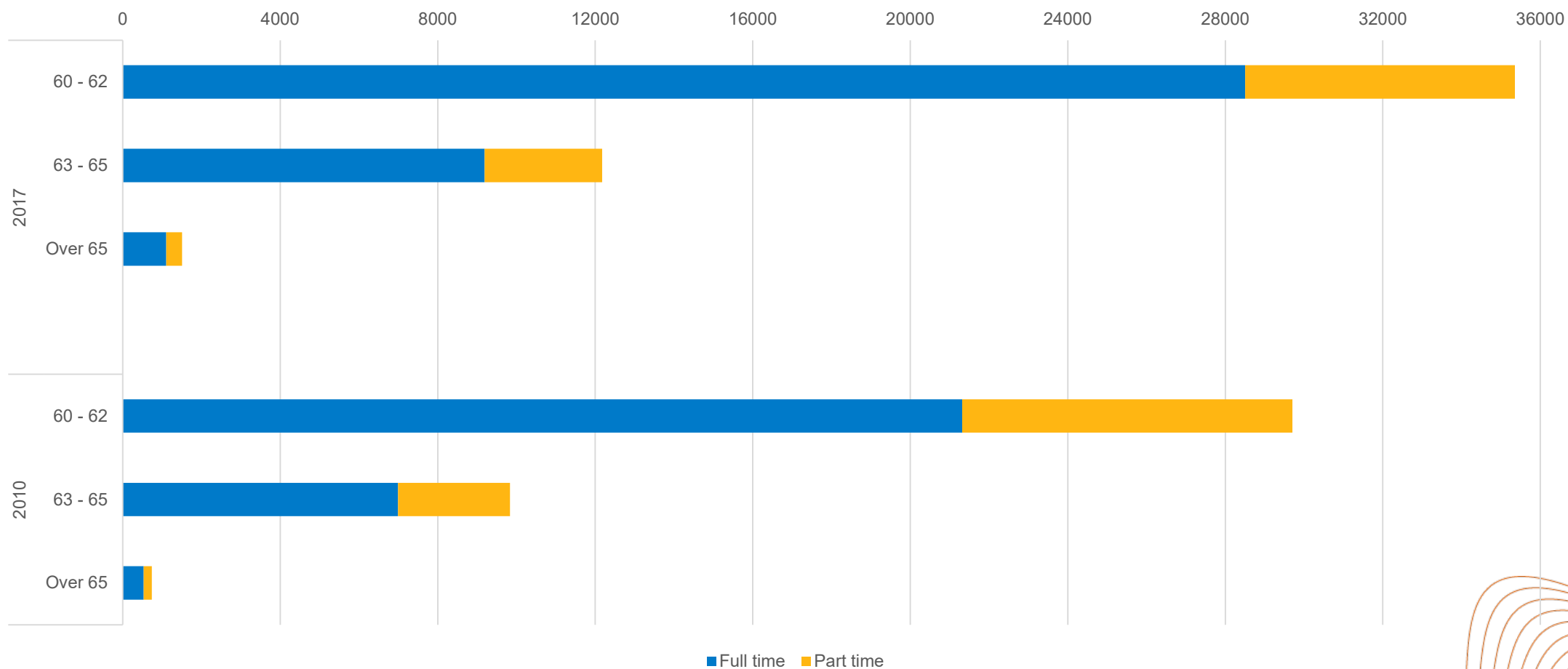
Kuntatyöntekijöiden (vakuutetut 31.12.2017) eläköityminen 2019-2038 eläkelajin ja ammattialan mukaan. Lukumäärät ja osuudet vakuutettujen määrästä 31.12.2017. Lähde Kevan eläköitymisennuste 2019-2038.

Terveysala yleisimmät

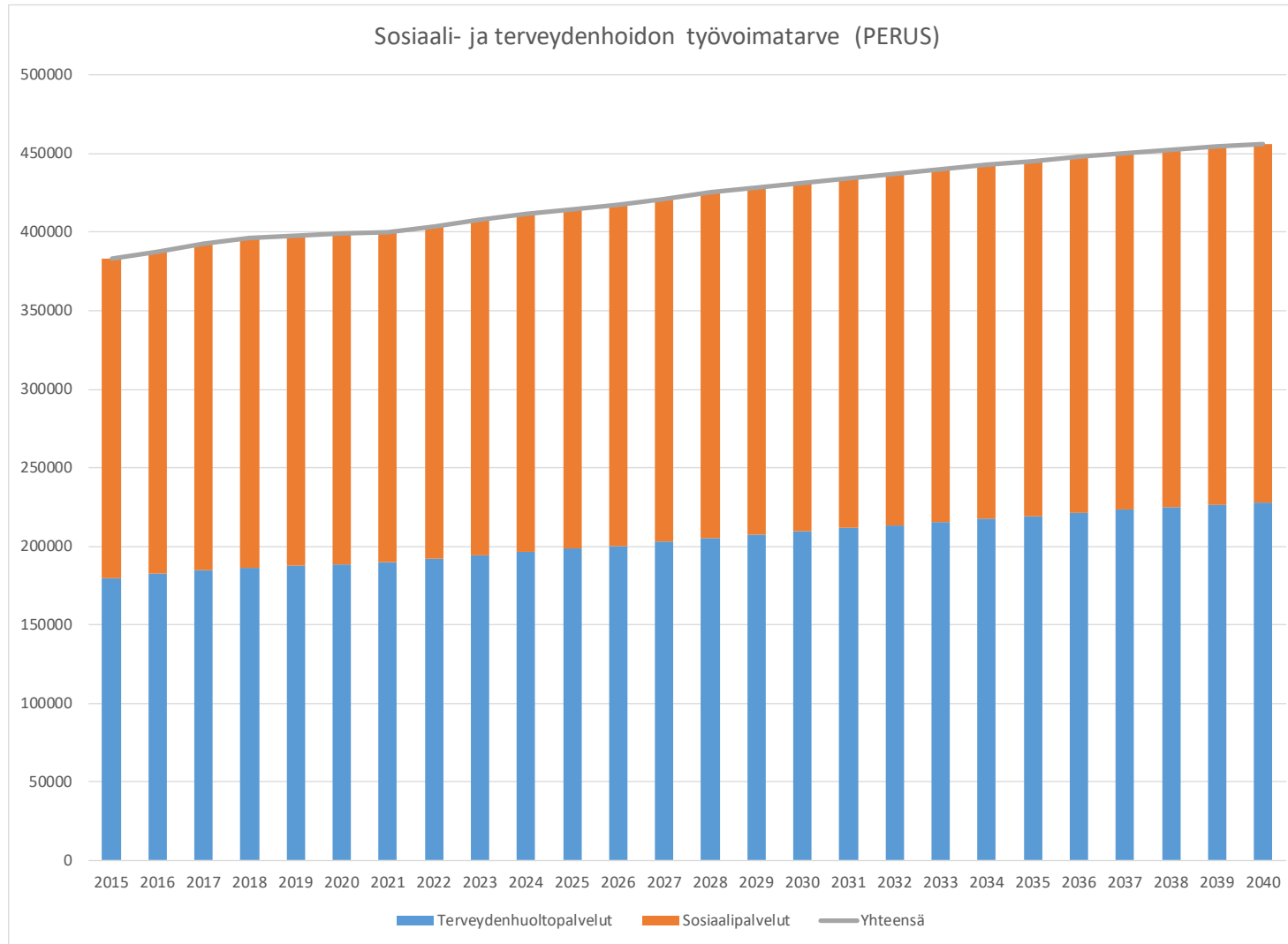
Ammattiryhmä	Vakuutetut 31.12.2017	Kaikki eläkkeet				2019-2028 lkm
		2019- 2023	2019- 2028	2019- 2033	2019- 2038	
Sairaala- ja laitospulainen	16 499	25,5 %	46,7 %	62,2 %	72,7 %	4 207
Lähihoitajat	57 252	15,9 %	31,6 %	45,0 %	55,9 %	18 092
Sairaanhoitajat	49 722	11,8 %	24,7 %	37,8 %	51,0 %	12 281
Terveystenhoitajat	6 617	17,5 %	31,5 %	44,2 %	56,1 %	2 084
Hammashoitajat	3 326	19,8 %	39,3 %	54,4 %	65,8 %	1 307
Kotipalvelutyöntekijät	2 849	29,2 %	53,5 %	70,4 %	79,0 %	1 507
Osastonhoitajat	3 803	29,7 %	52,9 %	69,6 %	80,4 %	2 011
Yleislääkärit	4 974	10,2 %	20,2 %	30,3 %	40,1 %	1 005
Erikoislääkärit	7 222	7,5 %	16,4 %	27,1 %	39,6 %	1 184
Hammaslääkärit	2 588	16,5 %	33,6 %	46,3 %	56,2 %	869
Ylilääkärit	2 882	24,2 %	46,8 %	65,7 %	79,8 %	1 349
						45 896

Kaikki eläkkeet sisältää vanhuuseläkkeet, osatyökyvyttömyyseläkkeet sekä täydet työkyvyttömyyseläkkeet

Kunnallinen henkilöstö ja yli 60-vuotiaiden työssäolo

Sosiaali- ja terveydenhoidon työvoimatarve

Ei toistaiseksi tarkempaa arviota, mikä on väestön ikääntymisen aiheuttama työvoimatarve sote-sektorilla eri ammattiryhmissä. (näyttää olevan n. 50 000). Perusura rakentuu onnistuneille politiikkatoimille mm. sote-uudistuksen toteutus.

Hallitusohjelmakirjausten kustannus- ja henkilöstövaikutusarvioita kunta-alalla

- Tiivistetysti:
 - 6 000 ammattihenkilöä
 - 2 500 hoitajaa (hoivamitoitus)
 - 1 450 lääkäriä (hoitoon pääsy 7 päivässä)
 - 1 250 opettajaa (ammattillisten oppilaitosten opettajien lisätarve)
 - 500 lastenhoitajaa (ryhmäkokojen pienennys ja subjektiivinen oikeus päivähoitoon)
 - 250 lastentarhanopettajaa (ryhmäkokojen pienennys ja subjektiivinen oikeus päivähoitoon)
 - Työvoimakustannukset +380 milj. €, nousua 1,8 % suhteessa kunta-alan palkkasummaan (hallitusohjelmassa varattu näille 231 milj. €)
- Lisäksi hallitusohjelman mukaan pysyviä kustannuksia 260 milj. € ja kertaluontoisia kustannuksia 103 milj. €, joiden henkilöstövaikutuksia ei ole vielä voitu arvioida.
 - Sote:
 - mm. kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehitys, mielenterveysstrategia, seulonta-ohjelma, lastensuojelun mitoitus, paperittomien terveydenhuolto
 - Varhaiskasvatus:
 - S2 opetus velvoittavaksi, 3-portainen tuki
 - Perusopetus ja toinen aste:
 - Oppivelvollisuuden pidennys, maksuton toinen aste, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen, tukiohjaus, mitoitukset opiskeluhuoltoon ja opinto-ohjaajiin.

Yhteenvetoa

- Haasteet:
 - Kiihtyvä eläköityminen
 - Palvelutarpeen kasvu vanhusväestön lisääntyessä
 - Syntyvyyden lasku
- Kunnat hyvin erilaisessa asemassa, ikärakenne, muuttoliike, työllisyys
- Hallitusohjelman tuomat henkilöstön rekrytointipaineet
- Kansalliset keinot
 - Koulutuspaikkojen tuntuva lisääminen pula-aloille
 - Työperäinen maahanmuutto
 - Nopea valmistuminen ja vähäinen opintojen keskeyttäminen
 - Työurien pidentäminen
- Paikallinen tilanne
 - Oma henkilöstörakenne, mistä tehtävistä eläköidytään?
 - Paikallinen rekrytointitilanne, mitä henkilöstöä saatavilla?
 - Paikallinen väestö, missä palvelutarpeen muutokset?

Keinoja vastata osaamis- ja osaajatarpeisiin

- Tietoon perustuva päätöksenteko
 - Mitä tietoa saamme henkilöstödatasta? Miten osaamis- ja osaajatarve muuttuu tulevien vuosien aikana?
 - Miten kunnan palvelurakenne kehittyy?
 - Mitä osaamistarpeita kunnan strategia tuo?
 - Mitä osaamis- ja osaajatarpeita kunnan asukkaiden ikärakenne tuo?
- Strateginen osaamisen hankinta
 - Mitä välineitä on käytettävänä rekrytointikanavien kehittämiseen?
 - Millä keinoilla houkutellaan omia työntekijöitä pidentämään työuraa?
 - Millä keinoilla rekrytoidaan ennakoiden?
 - Olenko kääntänyt kaikki kivet?
- Strateginen osaamisen johtaminen
 - Miten pidetään kiinni niistä, jotka jo on sisällä?
 - Oletko rakentanut henkilöstölle kehittymispolkuja?
 - Mitä välineitä on käytettävänä osaamistarpeisiin vastaamiseen?
- Onko kunnan/kuntayhtymän johto sitoutunut tarttumaan rekrytointihaasteeseen?

Yhteystiedot

Työmarkkinatutkija Juho Ruskoaho

KT Kuntatyöntajat

Toinen linja 14, 00530 Helsinki

puh. 09 771 2021

www.kuntatyöntajat.fi tai www.kt.fi

www.kuntatyöntajalehti.fi

juho.ruskoaho@kt.fi

Osaamisen kehittämisen asiantuntija Sanja Mursu

KT Kuntatyöntajat

Toinen linja 14, 00530 Helsinki

puh. 09 771 2093

www.kuntatyöntajat.fi tai www.kt.fi

www.kuntatyöntajalehti.fi

sanja.mursu@kt.fi

Twitter: [sanja_mursu](https://twitter.com/sanja_mursu)